

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Особисті немайнові права
Викладач (-і)	Коструба Анатолій Володимирович, д.ю.н., проф. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-30
Е-mail викладача	anatolii.kostruba@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є чинне законодавство, яке регулює поняття, значення, реалізацію, охорону та захист особистих немайнових прав.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення про особисті немайнові права. 2. Правова охорона, здійснення та захист особистих немайнових прав. <p>Охорона та захист особистих немайнових прав здійснюється на національному і на міжнародному рівнях, а у книзі другій ЦК України знаходять деталізацію основні права та свободи людини і громадянина, що закріплені у главі 2 Конституції України. <u>Основними джерелами</u> виступають Конституція України, Цивільний кодекс України, Сімейний кодекс України, Загальна декларація прав людини, Конвенція про захист прав і основних свобод людини, Конвенція про права дитини, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про захист прав і основних свобод людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, закони України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині», «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про екстрену медичну допомогу», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про донорство крові та її компонентів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інформацію», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», інші закони та підзаконні нормативно-правові акти, зокрема, постанови КМУ «Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи» та інші нормативно-правові акти.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни є розширення та поглиблення у студентів знань щодо правової охорони особистих немайнових прав, проведення комплексного аналізу особистих немайнових прав фізичної особи, визначенні їх приватноправового характеру та місця в сучасному цивільному праві, встановленні основних проблем правового забезпечення особистих немайнових прав фізичної особи.</p>	

Основними **цілями** навчальної дисципліни є: засвоєння основних категорій особистих немайнових прав та положень нормативно-правових актів, що регулюють особисті немайнові правовідносини; вивчення етапів формування та розвитку особистих немайнових прав в Україні; ознайомлення з основами захисту особистих немайнових прав у суді; вивчення доктринальних підходів до системи особистих немайнових прав в Україні; засвоєння форм та способів захисту порушеного особистого немайнового права.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі роботи з нормативно-правовими актами, які забезпечують правову охорону особистих немайнових прав;
здатність використовувати іншомовну літературу в професійній сфері;
навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів для роботи з джерелами, які регулюють особисті немайнові відносини;
володіння навичками ділового спілкування на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої термінології;
здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів;
здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

здатність застосовувати в професійній діяльності положення національного, європейського та міжнародного законодавства, що регулює особисті немайнові правовідносини;
здатність до здійснення дослідницької діяльності на основі знання та критичного аналізу правових проблем щодо захисту особистих немайнових прав, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, аналізувати їх з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел;
компетентність у загальнотеоретичних проблемах, питаннях нормотворення та правозастосування щодо захисту особистих немайнових прав;
обізнаність з питань захисту особистих немайнових прав та проблем гармонізації відповідного законодавства України із законодавством ЄС;
здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти, які регулюють особисті немайнові відносини, вміння реалізовувати відповідні норми у професійній діяльності;
здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти, які є джерелами правового регулювання особистих немайнових відносин;
здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації з питань здійснення та захисту особистих немайнових прав.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

закономірностей розвитку підгалузі особистих немайнових прав у науці цивільного права та у цивільному законодавстві;
наукових підходів до визначення поняття особистих немайнових прав та їх класифікацій;
види особистих немайнових прав у законодавстві України;
форми та способи захисту особистих немайнових прав.

Магістр повинен вміти:

правильно тлумачити та застосовувати на практиці норми права про особисті немайнові права;
визначати способи захисту порушених особистих немайнових прав;
складати позовні заяви щодо захисту особистих немайнових прав.

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	10		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18		
самостійна робота	62		
Ознаки дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	081 Право	1	Вибіркова
Тематика дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Модуль I. Загальні положення про особисті немайнові права			
Тема № 1. Особисті немайнові права як інститут цивільного права		2	3 10
Тема 2. Особисті немайнові права як суб'єктивні права фізичних осіб		2	3 10
Тема 3. Система особистих немайнових прав, їх закріплення в Цивільному кодексі України		1	3 11
Модуль II. Правова охорона, здійснення та захист особистих немайнових прав			
Тема 4. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування людини		2	3 10
Тема 5. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття людини		2	3 10
Тема 6. Захист особистих немайнових прав		1	3 11
ЗАГАЛОМ:		10	18 62
6. Система оцінювання дисципліни			
Загальна система оцінювання дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту, протоколи № 5 від 28 лютого 2017 р., № 11 від 25 червня 2019 р., № 6 від 25 червня 2020 р.) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2021/03/Положення-про-оцінювання-студентів-у-ННІОІ.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової залікової контрольної роботи. Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі теми навчальної дисципліни. На контрольну роботу виноситься 2 описових завдання, кожне з яких оцінюється в 15 балів, 2 термінологічні завдання, які оцінюються по 5 балів кожне, 1 задача, яка оцінюється в 10 балів. Максимальний бал за контрольну роботу становить 50. За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів за кожен		

	<p><u>семестр</u>) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, які розміщені на сайті кафедри: https://kcp.pnu.edu.ua/приватне-право/</i></p>
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.1-4.3, 4.61, 4.62 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Якщо здобувач освіти виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік).</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – залік – проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів.</p> <p>Залік проводиться в письмовій формі та передбачає виконання письмової залікової роботи на предмет з'ясування опанування магістрантом змісту навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає 3 теоретичні питання та 1 задачу, які оцінюються по 25 балів кожне. Максимальний бал за залік – 100 балів.</p> <p>Залік може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 2 бали.</p>
<p>7. Політика навчальної дисципліни</p>	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами однієї обов'язкової та додаткових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях, розв'язування тестових завдань з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни.</p> <p>Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.</p>	

Лекційні заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННІОІ.pdf>)

8. Рекомендована література

1. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): моногр. / Р. О. Стефанчук; відп. ред. Я. М. Шевченко. К.: КНТ, 2007. 626 с.

2. Стефанчук Р. О. Проблеми у застосуванні спеціальних способів захисту особистих немайнових прав фізичних осіб. Вісник Верховного Суду України. 2007. № 7. С. 36–42.

3. Федюк Л. В. Система особистих немайнових прав у цивільному праві. Монографія. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. 148 с.

4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-х т. 5-те вид., переробл. і допов. / за ред. О.В.Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. Т. I. 832 с.

5. Ромовська З. Українське цивільне право. Право власності. Київ: Алерта; ЦУЛ, 2011. 246 с.

6. Цивільне право України. Загальна частина: підручник. 3-тє вид., переробл. і допов. / за ред. О. В. Дзери, В. В. Васильєвої, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. К.: Юрінком Інтер, 2010. 976 с.

7. Гора М.А. Класифікація особистих немайнових прав фізичних осіб // Порівняльно-аналітичне право. 2014. №7. С. 78-81.

8. Сокурєнко О.А. Щодо проблеми визначення змісту особистих немайнових прав // Прикарпатський юридичний вісник. – 2015. – №3 (9). – С. 65-69.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Коструба А. В. Особисті немайнові права: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право» (спеціалізація «Приватне право»). Івано-Франківськ: ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника», 2021. 24 с. <https://kcp.pnu.edu.ua/приватне-право/>

2. Коструба А. В. Особисті немайнові права: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право» (спеціалізація «Приватне право»). Івано-Франківськ: ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника», 2021. 28 с. <https://kcp.pnu.edu.ua/приватне-право/>

Викладач _____ проф. А. В. Коструба